

پایان نامه کارشناسی ارشد در رشته ریاضی محض - آنالیز

عملگرهای کلاس J - و ابردوری بودن

به وسیله‌ی
محمد فرهادی

استاد راهنما
دکتر بهرام خانی رباطی

بهمن ماه ۱۳۹۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خدا

اظهار نامه

اینجانب محمد فرهادی دانشجوی رشته ی ریاضی محض گرایش آنالیز دانشکده ی علوم اظهار می کنم که این پایان نامه حاصل پژوهش خودم بوده و در جاه هایی که از منابع دیگران استفاده کرده ام، نشانی دقیق و مشخصات کامل آن را نوشته ام. همچنین اظهار می کنم که تحقیق و موضوع پایان نامه ام تکراری نیست و تعهد می نمایم که بدون مجوز دانشگاه دستاوردهای آن را منتشر ننموده و یا در اختیار غیر قرار ندهم. کلیه حقوق این اثر مطابق با آیین نامه مالکیت فکری و معنوی متعلق به دانشگاه شیراز است.

نام و نام خانوادگی: محمد فرهادی

تاریخ و امضا: ۱۳۹۰/۱۲/۱۷

به نام خدا

عملگرهای از کلاس - / و ابردوری بودن

به وسیله ی:

محمد فرهادی

پایان نامه ارایه شده به تحصیلات تکمیلی دانشگاه به عنوان بخشی از فعالیت‌های تحصیلی

لازم برای اخذ مدرک کارشناسی ارشد

در رشته ی:

ریاضی محض

از دانشگاه شیراز

شیراز

جمهوری اسلامی ایران

ارزیابی شده توسط کمیته پایان نامه با درجه : عالی

دکتر بهرام خانی ریاضی، دانشیار بخش ریاضی (رئیس کمیته).

دکتر عبدالکریم هدایتیان، استاد بخش ریاضی

دکتر عبدالعزیز عبداللهی، دانشیار بخش ریاضی

بهمن ماه ۱۳۹۰

تقدیم به گوهر فروزان و الهام بخش زندگیم

مادر عزیز و مهربانم

کسی که همچو شمع سوختی تا من در پرتو روشنایی ات راه درست

را از نادرست تشخیص دهم. درود بر تو

باد، درودی که با فضل و بزرگواری ات برابری کند و پاداش

ناچیزی از اعمال ات باشد.

سیاسگزاری

پس از سپاس به درگاه خداوند حکیم که توفیق آموختن علم را به این بنده عنایت فرمود، تشکر از اساتید فرهیخته دانشکده بر این جانب فرض است. نخست استاد گرانقدر جناب آقای دکتر بهرام خانی که مرا با صبر و حوصله فراوانشان راهنمایی فرمودند و در طول دوره ی پایان نامه از دانش و فضل ایشان بهره های فراوان بردم. لذا ضمن آرزوی سلامتی و طول عمر برای ایشان، تشکر و امتنان قلبی خود را نسبت به ایشان ابراز میدارم. سپس به اساتید ارجمند و فرزانه، جناب آقای دکتر عبدالکریم هدایتیان و جناب آقای دکتر عبدالعزیز عبدالهی به خاطر اینکه تقبل نمودند که به عنوان اساتید مشاور در طول تدوین این پایاننامه زحمات مرا پذیرا باشند و زحمت مطالعه پایان نامه مرا به عهده گرفتند، و از تمامی اساتید بخش ریاضی که در طول دوره دانشجویی خود از دانش آنها بهره بردم نهایت تشکر و قدردانی خود را اعلام میدارم و برایشان آرزوی سلامتی و طول عمر از خداوند منان مسئلت دارم.

و در آخر، تشکر و قدردانی خود را از صمیم قلب به محضر خانواده عزیز و گرانقدر خود، مادر مهربان و دلسوزم، برادران و خواهران مهربانم که همواره مشوق من در ابراز میدارم اگر چه میدانیم هیچ نوع تشکر و قدردانی، نمی تواند زحمات را که آنان در این مسیر متحمل شده اند را جبران کند و یا پاسخگو باشد.

چکیده

عملگرهای کلاس J - و ابردوری بودن

به کوشش

محمد فرهادی

هدف از پایان نامه حاضر تصویری جدید وابسته به دینامیک های خطی است .
در حقیقت در این پایان نامه مقاله *J - class operator and hypercyclicity*
نوشته *Georgescostas and Antonios manoussos* را مورد بررسی قرار داده ایم
به طور خاص، فرض کنید T عملگر خطی کراندار باشد که بر فضای باناخ X عمل می کند و X بردار ناصغری از
فضای X باشد به طوری که برای هر همسایگی باز $U \subset X$ از بردار x و برای هر همسایگی باز $V \subset X$ عدد
صحیح و مثبت n موجود باشد به طوری که $T^n(U) \cap V \neq \emptyset$. در این حالت عملگر T را عملگر کلاس J -
می نامیم. همچنین کلاس جدیدی از عملگر ها که در خاصیت بالا صادق است و ضمناً مثال های جدیدی را
فراهم می کند مورد بررسی قرار می دهیم . همچنین یادآوری می کنیم بسیاری نتایج از نظریه عملگرهای
ابدوری با ویژگی این مجموعه قابل مقایسه هستند . برای مثال نتیجه وابسته به قضیه بوردون-فلدمن را اثبات
می کنیم و عملگر های انتقال وزنی کلاس J - را دسته بندی می کنیم. همچنین بیان می کنیم که هیچ
فضای باناخ جدایی ناپذیر، نمی تواند عملگرهای انتقال توپولوژیکی را پشتیبانی کند. به عنوان مثال فضای
 $l^\infty(\mathbb{N})$ عملگر های کلاس J - را می پذیرد.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۲.....	فصل اول: مقدمه
۶.....	فصل دوم: تعاریف و قضایای وابسته
۲۰.....	فصل سوم: مقدمات و مبانی نظریه
۲۹.....	فصل چهارم: دسته بندی عملگرهای ابردوری با استفاده از مجموعه های J -
۳۷.....	فصل پنجم: توسیعی از قضیه بوردون - فلدمن
۴۷.....	فصل ششم: عملگرهای از کلاس J -
۶۶.....	فصل هفتم: سئوالات باز
۶۸.....	فهرست منابع و ماخذ

فصل اول

مقدمه

فرض کنید X یک فضای باناخ مختلط (حقیقی) باشد. در ادامه این پایان نامه نماد T را برای عملگر خطی و کراندار که بر فضای X عمل می کند بکار می بریم.

ابتدا به معرفی چند نماد می پردازیم، بطور کلی برای هر زیر مجموعه C از X نمادهای ∂C ، C° و C^- به ترتیب مرز مجموعه C ، درون مجموعه C و بستار مجموعه C را مشخص می کند.

نماد $Orb(T, C)$ مدار مجموعه C تحت T را مشخص می کند به عبارت دیگر

$$Orb(T, C) = \{T^n x : x \in C, n = 0, 1, 2, \dots\}$$

بنابر تعریف بالا اگر $C = \{x\}$ مجموعه ای تک نقطه ای باشد و مدار آن تحت T در فضای X چگال باشد عملگر T را عملگر ابردوری^۱ و بردار x را بردار ابردوری برای عملگر T می نامیم. همچنین اگر داشته باشیم $C = \{\eta x | \eta \in \mathbb{C}\} = \mathbb{C}x$ و مجموعه $Orb(T, C)$ در فضای X چگال باشد در اینصورت عملگر T را عملگر زبر دوری^۲ و بردار x بردار زبر دوری برای عملگر T نامیده می شود.

یک مرجع بسیار خوب از مثال ها و ویژگی های عملگر های ابردوری و زبردوری منبع [۱۷] است، همچنین مراجع [۲۹] و [۱۸] و [۲۳] و [۸] و [۱۵] و [۱۹] و کتاب [۲] را می توان مشاهده و بررسی نمود.

می توان نشان داد که، اگر T عملگر ابردوری بر فضای باناخ X باشد الزاما باید X فضای باناخ جدایی پذیر باشد. همچنین این عبارت مشهور زیر را برای عملگر T می توان به آسانی نشان داد که بیان می کند: یک عملگر $T: X \rightarrow X$ ابردوری است اگر و فقط اگر برای هر جفت مجموعه باز و ناتهی U و V از فضای X عدد صحیح و مثبت n موجود باشد بطوری که

$$T^n(U) \cap V \neq \emptyset$$

^۱ Hypercyclic

^۲ Supercyclic

به طور کلی این پایان نامه دارای دو قسمت اصلی است ، در ابتدا به طریقی ویژگی ابردوری را با معرفی مجموعه های معینی که آنها را مجموعه J می نامیم، بصورت موضعی بیان می کنیم.

در نظریه دینامیک های توپولوژیکی مجموعه های J بسیار معروف اند، برای آگاهی بیشتر از کاربرد این مجموعه ها می توان به مرجع [۶] مراجعه کرد .

به طور خلاصه برای یک بردار $x \in X$ مجموعه $J(x)$ را به صورت مجموعه تمام $y \in X$ تعریف می کنیم که دنباله اکیدا صعودی از اعداد صحیح مثبت مانند $\{k_n\}$ و دنباله $\{x_n\} \subseteq X$ موجود باشد به طوری که $T^{k_n}(x_n) \rightarrow y$ و $x_n \rightarrow x$.

در قسمت دوم به منظور توسیع مطالعه سیستماتیک و منظم عملگرهایی که مجموعه J آنها تحت برداری مانند $x \in X$ یک فضای کامل باشد تلاش می کنیم. همچنین در این قسمت کلاس جدیدی از عملگرها را معرفی می کنیم که اگرچه با کلاس عملگر های ابردوری متفاوت است اما برخی شباهت ها را با رفتارهای این نوع عملگرها دارد. در حقیقت دیدن این مطلب که اگر T عملگر ابردوری بر فضای X باشد برای هر بردار $x \in X$ آنگاه $J(x) = X$ ، کار سختی نمی باشد.

علاوه بر این مثال هایی از عملگرهایی مانند T وجود دارد که برای هر بردار $x \in X$ ، $J(x) = X$ ، اما عملگر T ابردوری نمی باشد حتی به طور کلیتر نیازی نیست که T عملگر چنددوری^۲ نیز باشد و این مطلب را با نتایجی از فلدمن^۳ در مرجع [۱۶] که نشان داد یک عملگر شمارا ابردوری^۴ الزاما عملگر چنددوری نمی باشد مقایسه می کنیم.

در قسمت بعد بر فضاهای باناخ جدایی ناپذیر تمرکز می کنیم، به عنوان مثال فضای $l^\infty(\mathbb{N})$ فضای دنباله های کراندار عملگرهای کلاس J را پشتیبانی می کند (قضیه ۵.۲ را ببینید) یعنی عملگر های کلاس J بر آنها تعریف می شود. در حالی که می دانیم فضای $l^\infty(\mathbb{N})$ عملگرهای انتقال توپولوژیکی^۶ را پشتیبانی نمی کند که این مطلب را می توانیم در

¹ J – Set

² Multi – Cyclic

³ Feldman

⁴ Countably hypercyclic operator

⁵ J – class

⁶ Topologicaly transitive operator

منبع [۳] مشاهده کنیم.

این پایان نامه به صورت زیر سازماندهی شده است

در ابتدا در فصل دوم به بیان قضایا و تعاریف که در بخش های بعد مورد استفاده قرار می گیرد می پردازیم و تاریخچه ای از این نوع عملگر ها نیز ذکر می گردد و در بخش سوم مجموعه های J را تعریف می کنیم و ویژگی های اساسی آنها را مورد بررسی قرار می دهیم. در بخش چهارم رابطه بین عملگر ابردوری و مجموعه های J را بررسی کرده، به ویژه نشان می دهیم عملگر $T: X \rightarrow X$ ابردوری است اگر و فقط اگر بردار دوری مانند $x \in X$ موجود باشد به طوری که $J(x) = X$.

نتیجه اصلی و مهم در بخش پنجم تعمیمی از قضیه معروف به بوردون و فلدمن^۱ می باشد که می توان آنرا در مرجع [۱۱] مشاهده نمود.

همچنین نشان می دهیم که اگر x بردار دوری برای عملگر T باشد و مجموعه $J(x)$ درون ناتهی باشد، آنگاه $J(x) = X$ و T عملگر ابردوری خواهد بود.

در بخش ششم پایان نامه عملگرهای کلاس J را معرفی کرده و برخی از ویژگی های آنها را بررسی می کنیم و مثال هایی از عملگر های کلاس J را ارائه می دهیم که ابردوری نمی باشند، بعبارت دیگر نشان می دهیم اگر T عملگرهای انتقال وزندار یک طرفه و دو طرفه^۲ بر فضای دنباله های مربعی جمع پذیر باشد آنگاه عملگر T ابردوری است اگر و فقط اگر عملگر از کلاس J باشد. در انتها در بخش هفتم از پایان نامه چند سوال باز را مطرح می کنیم.

¹ Bourdon and Feldman

² Bilateral backward weighted shift

فصل دوم

تعاریف و قضایای وابسته

در این فصل از پایان نامه به بیان تعاریف و قضایایی می پردازیم که در فصل های بعد مورد استفاده قرار می گیرند. اثبات این قضایا را می توان در مراجع ذکر شده یافت همچنین به بیان تاریخچه ای مختصر از عملگرهای ابردوری و کلاس J می پردازیم.

تاریخچه عملگرهای ابردوری و کلاس J :

ویژگی ابردوری بودن اولین بار در سال ۱۹۲۹ در یکی از کارهای بیرهوف^۱ مشاهده شده است، وی به وجود تابع تام که انتقال هایش در فضای توابع تحلیلی چگال است پی برد.

سپس دانشمندان آنالیز تابعی با تبعیت از روش مک لین^۲، به توسعه شاخه ای از ریاضیات پرداختند، که اینک به نام نظریه عملگرها خوانده می شود. در سال ۱۹۶۹، رولوایس^۳، بر عملگرهای انتقال پسر و مضارب بزرگتر آن تحقیق کرد. کارل کیتایی^۴، در سال ۱۹۸۲، نشان داد که اگر عملگری ابردوری باشد، آنگاه هر مولفه همبند از طیف آن دایره یکه را قطع می کند. در سال ۱۹۸۷، شاپیرو و گتنر^۵، کار رولوایس را روی فضای برگمن توسعه داده و انتقالهای پسر و روی این نوع فضاها را بررسی کردند.

در سال ۱۹۹۱، شاپیرو و گود فروی^۶، ابردوری بودن عملگرهای انتقال پسر و را روی فضاهای هاردی بررسی کردند. در سال ۱۹۹۵، سالاس^۷، ابردوری بودن عملگرهای انتقال وزندار

¹ *G. D. Birkhoff*

² *G. R. Maclane*

³ *S. R. Rolewicz*

⁴ *C. Kitai*

⁵ *R. M. Gethner and H. Shapiro*

⁶ *G. Godefroy*

⁷ *H. Salas*

را بررسی کرد و محک مخصوصی را برای این عملگرها ارائه داد. در سال ۱۹۹۹، بوردن^۱، ابردوری بودن عملگرهای انتقال پسرو را روی فضاهای برگمن^۲ بررسی کرد. سپس پریس^۳ در سال ۲۰۰۱، نشان داد که عملگرهای ابردوری چندگانه لزوماً ابردوری هستند. پرفسور ارلیکس^۴، شرط اولیه وجود یک عملگر ابردوری بر یک فضای محدب موضعی را، جدایی پذیری و نامتناهی البعد بودن فضا بیان نموده است. پرفسور شمیم انصاری^۵، بونت و پریس نیز، شرایط شرایط وجود عملگرهای ابردوری بر فضاهای برداری توپولوژیکی را مورد مطالعه قرار داده اند. سالاس در مقاله ای نشان داده است که بریک فضای هیلبرت، جدایی پذیر نامتناهی البعد، می توان عملگر ابردوری با الحاق ابردوری ارائه داد.

اکنون تعاریف و قضایا وابسته به این پایان نامه را بیان می کنیم

تعریف (۱-۲) فضای هیلبرت

یک فضای هیلبرت یک فضای برداری H روی میدان برداری \mathbb{R} یا \mathbb{C} همراه با ضرب داخلی (\cdot, \cdot) است به طوریکه نسبت به متر $d(x, y) = \|x - y\|$ ایجاد شده بوسیله ی نرم یک فضای متریک کامل باشد.

تعریف (۲-۲) فضای باناخ

یک فضای نرمدار یک جفت $(X, \|\cdot\|)$ است که X فضای برداری و $\|\cdot\|$ یک نرم بر فضای برداری می باشد. یک فضای باناخ، فضای نرمدار که با توجه به متریک تعریف شده بوسیله ی نرم کامل باشد.

تعریف (۳-۲) عملگر فشرده

عملگر $T: H \rightarrow H$ فشرده است اگر و فقط اگر $T(ball_H)$ بستار فشرده در فضای H داشته باشد. مجموعه عملگرهای فشرده بر فضای H را با نماد $B_0(H)$ نشان می دهند.

¹ P. Bourdon

² Bergman

³ peris

⁴ Orlicz

⁵ S. I. Ansari

تعریف (۲-۴) فضای برداری توپولوژیکی (TVS)

یک TVS یک فضای برداری X روی میدان F همراه با توپولوژی است به طوری که با توجه به این توپولوژی (۱): نگاشت از $X \times X \rightarrow X$ با ضابطه $(x, y) \rightarrow x + y$ پیوسته باشد (۲): نگاشت از $F \times X \rightarrow X$ با ضابطه $(\alpha, x) \rightarrow \alpha \cdot x$ پیوسته باشد.

تعریف (۲-۵) نیم نرم^۱

اگر X یک فضای برداری بر میدان F باشد یک نیم نرم تابع $P: X \rightarrow [0, \infty)$ است به طوری که در گزاره های زیر صادق باشد

$$(۱): \text{به ازای هر } x, y \in X \text{ آنگاه } P(x + y) \leq P(x) + P(y).$$

$$(۲): \text{به ازای هر } \alpha \in F \text{ و به ازای هر } x \in X \text{ آنگاه } P(\alpha x) = |\alpha|P(x).$$

تعریف (۲-۶): فضای موضعا محدب (LCS)

یک LCS در واقع یک TVS همراه با توپولوژی تعریف شده بوسیله ی خانواده ای از نیم نرم های P است به طوری که

$$\bigcap_{p \in P} \{x \mid p(x) = 0\} = \{0\}$$

تعریف (۲-۷)

فرض کنید X یک TVS بر میدان \mathbb{R} یا \mathbb{C} باشد. $B(X)$ را مجموعه ی تمامی عملگر های خطی پیوسته بر فضای X می نامیم. اگر $T \in B(X)$ آنگاه مدار عملگر T یا T -orb بردار $x \in X$ به صورت زیر تعریف می گردد

¹ Seminorm

تعریف (۲-۸)

عملگر T بر فضای X را عملگر ابردوری می نامیم اگر بردار $x \in X$ موجود باشد به طوری که $orb(T, x)$ در فضای X چگال باشد. بردار $x \in X$ یافت شده در بالا را بردار ابردوری برای عملگر T می نامیم و مجموعه تمامی بردارهای ابردوری برای عملگر T با نماد $HC(T)$ نمایش می دهیم. مشابهها عملگر T بر فضای X را عملگر زبر دوری گوئیم اگر بردار $x \in X$ موجود باشد بطوریکه $F \cdot orb(T, x) = \{ \mu T^n(x) \mid \mu \in F \text{ و } n \in \mathbb{N} \}$ در فضای X چگال باشد. مجموعه تمامی بردارهای زبر دوری برای عملگر T را با نماد $SC(T)$ نمایش می دهیم. البته توجه داریم که تعاریف قبل وقتی دارای معنا است که X فضای جدایی پذیر باشد. عملگر T را چند دوری می نامیم هرگاه بردارهای x_1, \dots, x_n موجود باشد به طوری که $U_{k=1}^n orb(T, x_k)$ بردار $x \in X$ برای عملگر T بردار دوری می نامیم هرگاه زیر فضای تولید شده خطی از مجموعه $Orb(T, x)$ در فضای X چگال باشد.

گزاره (۲-۹):

هیچ عملگر ابردوری بر فضای متناهی البعد $\{0\} \neq X$ وجود ندارد.

اثبات: قضیه ۱.۱ از مرجع [۲] را ببینید.

تعریف (۲-۱۰)

یک فضای فرشه یک TVS است که توپولوژی آن بوسیله ی خانواده ی شمارا از نیم نرم ها تعریف شده باشد.

تذکر (۲-۱۱):

معمولا فرض می کنیم که X یک فضای فرشه باشد یعنی یک فضای برداری توپولوژیکی متر پذیر و کامل است.

قضیه (۲-۱۲) قضیه ی انتقال بیرهوف^۱:

فرض کنید X یک فضای فرشه و جدایی پذیر باشد و $T \in B(X)$ آنگاه گزاره های زیر معادلند (۱): عملگر T ابردوری است.

¹ Birkhoff's transitivity theorem

(۲): عملگر T انتقال توپولوژیکی است ، یعنی برای هر جفت از مجموعه های باز و ناتهی $U, V \subset X$ عدد صحیح و مثبت n موجود باشد که $T^n(U) \cap V \neq \emptyset$. در این حالت مجموعه $HC(T)$ مجموعه ی چگال و G_δ در فضای X است.

اثبات: قضیه ۱-۱۱ مرجع [۲] را ببینید.

قضیه (۲-۱۳):

فرض کنید X یک فضای فرشه و جدایی پذیر باشد و $T \in B(X)$ آنگاه گزاره های زیر معادلند
(۱): عملگر T زبر دوری است.

(۲): برای هر جفت از مجموعه های باز و ناتهی $U, V \subset X$ عدد صحیح و مثبت n و $\mu \in F$ موجود باشد به طوری که $\mu T^n(U) \cap V \neq \emptyset$. در این حالت مجموعه ی $SC(T)$ مجموعه ی چگال و G_δ در X است.

اثبات: قضیه ۱-۱۲ مرجع [۲] را ببینید.

گزاره (۲-۱۴):

فرض کنید $T \in B(X)$ آنگاه در اینصورت اگر T ابردوری باشد آنگاه $\sigma_p(T^*) = \emptyset$.

اثبات: قضیه ۱-۱۷ مرجع [۲] را ببینید.

قضیه (۲-۱۵): فرض کنید X فضای باناخ مختلط و $T \in B(X)$ عملگر ابردوری باشد. آنگاه هر مولفه از $\sigma(T)$ گوی یکه را قطع می کند.

اثبات: قضیه ۱-۱۸ مرجع [۲] را ببینید.

قضیه (۲-۱۶): قضیه تجزیه ریس^۱:

فرض کنید $T \in B(X)$ و اگر طیف عملگر به صورت $\sigma(T) = \sigma(T_1) \cup \dots \cup \sigma(T_n)$ قابل

تجزیه باشد بطوریکه $\sigma(T_i)$ ها بسته و دبدو مجزا باشد، آنگاه می توانیم X را به صورت

$X = X_1 \oplus \dots \oplus X_n$ بنویسیم که X_i ها زیر فضاهای بسته و T -پایا هستند و $\sigma(T_i)$ طیف

عملگر $T|_{X_i}$ (عملگر T تحدید شده بر X_i) می باشد.

اثبات قضیه ۱-۱۹ مرجع [۲] را ببینید.

¹ Birkhoff's transitivity theorem

قضیه (۲-۱۷):

فرض کنید X فضای باناخ مختلط و $T \in B(X)$ عملگر زبردوری باشد. آنگاه $R \geq 0$ موجود

است به طوری که گوی $\{z \mid |z| = R\}$ هر مولفه ای $\sigma(T)$ را قطع می کند.

اثبات: قضیه ۱-۲۴ مرجع [۲] را ببینید.

قضیه (۲-۱۸):

فرض کنید X یک TVS و $T \in B(X)$ عملگر ابردوری باشد. اگر $x \in HC(T)$ آنگاه

$F[T]x = \{p(T)x \mid p \text{ is polynomial}\}$ یک منیفلد ابردوری برای T است.

اثبات: قضیه ۱-۳۰ مرجع [۲] را ببینید.

نتیجه (۲-۱۹):

اگر $T \in B(X)$ عملگری ابردوری باشد آنگاه مجموعه $HC(T)$ همبند است.

اثبات: نتیجه ۱-۳۲ مرجع [2] را ببینید.

قضیه (۲-۲۰):

اگر X فضای فرشه و جدایی پذیر باشد و $T \in B(X)$ عملگر ابردوری باشد آنگاه مجموعه

$HC(T)$ با فضای X همومورفیک است.

اثبات: نتیجه ۱-۳۳ مرجع [2] را ببینید.

تعریف (۲-۲۱)

عملگر B_W که بر فضای $l^2(\mathbb{Z})$ عمل می کند عملگر انتقال وزنی دوسویه پسر و می نامیم و با

ضابطه $B_W(e_n) = w_n e_{n-1}$ که در این عبارت $(e_n)_{n \in \mathbb{Z}}$ پایه کانونی برای $l^2(\mathbb{Z})$ است و

$(w_n)_{n \in \mathbb{Z}}$ دنباله کراندار از اعداد حقیقی مثبت است، تعریف می کنیم.

دنباله $(w_n)_{n \in \mathbb{Z}}$ را دنباله W می نامیم. از طرفی از آنجا که $\|B_W\| \leq \|w\|_\infty$ ، لذا

عملگر B_W کراندار است و این عملگر معکوس پذیر است اگر و فقط اگر دنباله W از پایین

کراندار باشد، یعنی $\inf_n w_n > 0$.